

K-Sekretariatet

Medlemmene i kontrollutvalget i Harstad kommune
Ordføreren
KomRev NORD v/oppdragsansvarlig revisor
KomRev NORD v/oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Deres ref.:
Vår ref.: 65/20/412.5.1/TK

Saksbeh.: Tage Karlsen
E-postadr.: tage@k-sek.no

Telefon: 480 38383
Dato: 7.12.2020

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET I HARSTAD KOMMUNE

I henhold til møteplanen innkalles det herved til møte i utvalget.

Møtested: Rådhus 1 A, formannskapssalen
Møtedato: Tirsdag 15.12.2020
Tid: Kl. 9.00

./ Vedlagt følger sakliste og saksdokumenter.

Av hensyn til innkalling av varamedlemmer ber vi om at eventuelle forfall meldes til K-Sekretariatet i god tid før møtet.

Som gyldig forfall regnes tjenestereiser, spesielle arbeidsforhold, sykdom og vektige velferdsgrunner.

Enkelte saker kan bli ført for lukkede dører, jf. kommunelovens § 11-5. Det vises til saklisten for nærmere informasjon.

Med vennlig hilsen

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Kopi: varamedlemmer (NB! møter kun ved særskilt innkalling)
kommunedirektøren

Postadresse: K-Sekretariatet IKS Postboks 6600 9296 TROMSØ	Hovedkontor: Fylkeshuset Strandvn. 13, TROMSØ Tlf. 77 78 80 43	Avdelingskontor: Postmottak 9479 HARSTAD Tlf. 77 02 61 66	Avdelingskontor: Ringveien 1 9300 FINNSNES Tlf. 95 10 42 51	Avdelingskontor: Rådhuset 8305 SVOLVÆR Tlf. 95 10 90 02	Organisasjonsnr: 988 064 920 www.k-sek.no
--	--	---	---	---	--

SAKLISTE

Utvalg: kontrollutvalget i Harstad kommune
Møtedato: 15.12.2020
Tid: kl. 9.00
Møtested: rådhus 1A, formannskapssalen

Saknr	Tittel	
51/20	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 13.10.2020	s. 1
52/20	Rapportering fra revisor – revisjonsstrategi 2020 – Harstad kommune	s. 10
53/20	Rapportering fra revisor – revisjonsstrategi 2020 – Harstad Havn KF	s. 13
54/20	Risiko- og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelsesk kontroll for 2020	s. 15
55/20	Forvaltningsrevisjonsrapport <i>Forebyggende arbeid, saksbehandling og internkontroll i barneverntjenesten</i> – kommunestyrets behandling	s. 18
56/20	Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll – kommunestyrets vedtak	s. 20
57/20	Bestilling forvaltningsrevisjon – Kvalitet i grunnskolen	s. 23
58/20	Bestilling eierskapskontroll – Grottebadet AS	s. 27
59/20	KomRev NORDs engasjementsbrev – Harstad Havn KF	s. 31
60/20	Kontrollutvalgets årsplan for 2021	s. 40
61/20	Notat – status forvaltningsrevisjon saksbehandling og internkontroll ved drift- og utbyggingstjenesten	s. 43
62/20	Eventuelt	

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Harstad kommune	Saksnummer: 51/2020	Møtedato: 15.12.2020	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA KONTROLLUTVALGETS MØTE 13.10.2020

Innstilling til v e d t a k:

Protokollen fra møtet 13.10.2020 godkjennes.

Vedlegg til saken:

Utkast til protokoll fra møte 13.10.2020

Harstad, 1.12.2020

Tage Karlsen
seniorrådgiver

MØTEPROTOKOLL

Kontrollutvalget

Møtested: Rådhus 1 A, formannskapssalen
Møtedato: 13.10.2020
Varighet: 9.00 – 12.55

Møteleder: Charlotte Espejord

Sekretær: Tage Karlsen

Faste medlemmer

Charlotte Espejord (Frp), leder
Rolf Bendiksen (H)
Leif Lysvik (Ap)
Kildal
Gudbrand Chruickshank (Sp)
Kirsten Evjen (R)
Aurora Bårdsen Nielsen (uavhengig)

Fra utvalget møtte:

Charlotte Espejord
Rolf Bendiksen
Gudbrand Chruickshank
Kirsten Evjen
Aurora Bårdsen Nielsen
Sigrid Furu Berg (vara)

Varamedlemmer H/Frp

1. Helge Schjølberg
2. Magnar Solberg
3. Hege Signete Fredheim-
4. Kjell Karlsen

Varamedlemmer Ap

1. Sigrid Furu Berg
2. Elsa Floer
3. Morten Norwich

Varamedlemmer Sp

1. Ellen Anette Slettmo
2. Arne Wiggo Theodorsen
3. Brit Stabursvik

Varamedlemmer Rødt/Mdg

Torill Steinjord

Rolf Bendiksen søkte om og ble innvilget permisjon fra kl. 11.15.

Meldt forfall:

Leif Lysvik

Fra den politiske ledelse møte:

Fra administrasjonen møte:

Fra KomRev NORD IKS møte:

Revisor Bjørg-Karin Steinhaug

Forvaltningsrevisor Ida Lejon (sak 44/20 og 45/20) deltok på video

Fra K-Sekretariatet IKS møte:

Seniorrådgiver Tage Karlsen

Øvrige:

Merknader til innkalling og sakliste:

Ingen

Behandlede saker:

Saknr.	Tittel
42/20	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 1.9.2020
43/20	Orienteringer
44/20	Ny plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll perioden 2020-2024
45/20	Forvaltningsrevisjonsrapport <i>Kvalitet i psykiatritjenesten</i>
46/20	Oppdragsansvarlig revisors uavhengighetsvurdering
47/20	Revisors engasjementsbrev – Harstad kommune
48/20	Budsjett for kontroll og tilsyn 2021 – Harstad kommune
49/20	Budsjett for kontroll og tilsyn 2021 – Harstad Havn KF
50/20	Eventuelt

Sak 42/20

**GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA KONTROLLUTVALGETS
MØTE 1.9.2020**

Innstilling:

Protokollen fra møtet 1.9.2020 godkjennes.

Behandling:

Det ble fattet enstemmig vedtak i henhold til innstillingen.

Vedtak:

Protokollen fra møtet 1.9.2020 godkjennes.

(oversendt til ordføreren og kommunedirektøren 13.10.2020)

Sak 43/20

ORIENTERINGER

Saken gjelder:

Møteprotokoll representantskapet –K-Sekretariatet IKS

Innstilling:

Saken tas til orientering,

Behandling:

Det ble fattet enstemmig vedtak i henhold til innstillingen.

Vedtak:

Saken tas til orientering,

Sak 44/20

**PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG
EIERSKAPSKONTROLL –PERIODEN 2020 - 2024**

Innstilling:

Kontrollutvalget rår kommunestyret til å fatte følgende vedtak:

1. *Kommunestyret vedtar følgende plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 til 2024:*
  - a) ...
  - b) ...
  - c) ...
  - d) ...
  - e) ...
  - f) ...
  - g) ...
  - h) ...

2. *Kommunestyret vedtar følgende plan for eierskapskontroll for perioden 2020 til 2024:*
  - a)...
  - b)...
  - c)...

d)...

3. *Kommunestyret delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioder ved endringer i risiko- og vesentlighetsbildet, herunder initiere andre prosjekter.*

Behandling:

Det ble fremsatt felles følgende forslag til vedtak:

«Kontrollutvalget rå kommunestyret til å fatte følgende vedtak:

1. *Kommunestyret vedtar følgende plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 til 2024:*
  - a) *Kvalitet i grunnskolen – herunder undersøkelser knyttet til*
    - a) *Elevenes psykososiale miljø i skolen (forebygging og bekjempelse av mobbing)*
    - b) *Tilbudet om tilpasset opplæring og tildeling av spesialundervisning*
  - c) *Økonomistyring og økonomisk internkontroll*
  - d) *Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg*
  - e) *Barnehagene – arbeidsmiljø og sykefravær*
  - f) *Implementering av samhandlingsreformen*
  - g) *Kvalitet og ressursbruk innen helse og omsorg*
  - h) *Kvalitet i NAV/sosialtjenester*
  - i) *Offentlige anskaffelser*
  - j) *Etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser i Harstad Havn KF*
  - k) *Oppfølging av politiske vedtak og kvaliteten på saksutredninger til de folkevalgte*
  - l) *Beredskap*
  - m) *Harstad kommunes overordnede strategier og rutiner for utøvelse av eierskap*
2. *Kommunestyret vedtar følgende plan for eierskapskontroll for perioden 2020 til 2024:*
  - a) *Grottebadet AS*
  - b) *Harstad Kulturhus AS*
  - d) *Hålogaland Ressursselskap IKS*
  - e) *Det fusjonerte kraftselskapet etter Hålogaland Kraft og Nordkraft*
3. *Kommunestyret delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioder ved endringer i risiko- og vesentlighetsbildet, herunder initiere andre prosjekter.*

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget rå kommunestyret til å fatte følgende vedtak:

- 1, *Kommunestyret vedtar følgende plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 til 2024:*
  - a) *Kvalitet i grunnskolen – herunder undersøkelser knyttet til*
  - b) *Elevenes psykososiale miljø i skolen (forebygging og bekjempelse av mobbing)*
  - c) *Tilbudet om tilpasset opplæring og tildeling av spesialundervisning*

- b) Økonomistyring og økonomisk internkontroll
  - c) Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg
  - d) Barnehagene – arbeidsmiljø og sykefravær
  - e) Implementering av samhandlingsreformen
  - f) Kvalitet og ressursbruk innen helse og omsorg
  - g) Kvalitet i NAV/sosialtjenester
  - h) Offentlige anskaffelser
  - i) Etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser i Harstad Havn KF
  - j) Oppfølging av politiske vedtak og kvaliteten på saksutredninger til de folkevalgte
  - k) Beredskap
  - l) Harstad kommunes overordnede strategier og rutiner for utøvelse av eierskap
2. Kommunestyret vedtar følgende plan for eierskapskontroll for perioden 2020 til 2024:
- a) Grottebadet AS
  - b) Harstad Kulturhus AS
  - d) Hålogaland Ressursselskap IKS
  - e) Det fusjonerte kraftselskapet etter Hålogaland Kraft og Nordkraft
3. Kommunestyret delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioder ved endringer i risiko- og vesentlighetsbildet, herunder initiere andre prosjekter.

(Utskrift av møteprotokollen oversendt til ordføreren, med kopi til kommunedirektøren, 13.10.2020)

Sak 45/20

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT KVALITET I PSYKIATRITJENESTEN

Innstilling:

1. Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonsrapport *Kvalitet i psykiatritjenesten* til orientering.
2. Rapporten oversendes til kommunestyret med følgende innstilling til vedtak:
  1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport *Kvalitet i psykiatritjenesten* til orientering.
  2. Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp anbefalingene i rapportens kapittel 10.
  3. Kommunedirektøren rapporterer av eget tiltak om oppfølgingen av dette vedtakets pkt. 2 til kontrollutvalget innen 15.1.2021.

Behandling:

Forvaltningsrevisor Ida Lejon presenterte rapporten for kontrollutvalget.

Det ble fattet enstemmig vedtak i henhold til innstillingen.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonsrapport *Kvalitet i psykiatritjenesten* til orientering.
2. Rapporten oversendes til kommunestyret med følgende innstilling til vedtak:
  1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport *Kvalitet i psykiatritjenesten* til orientering.
  2. Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp anbefalingene i rapportens kapittel 10.
  3. Kommunedirektøren rapporterer av eget tiltak om oppfølgingen av dette vedtakets pkt. 2 til kontrollutvalget innen 15.1.2021.

(Utskrift av møteprotokollen oversendt til ordføreren, med kopi til kommunedirektøren, 13.10.2020)

Sak 46/20

OPPDRAKSANSVARLIG REVISORS UAVHENGIGHETSVURDERING – HARSTAD KOMMUNE

Innstilling:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig revisors uavhengighetsvurdering til orientering.

Behandling:

Det ble fattet enstemmig vedtak i henhold til innstillingen.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig revisors uavhengighetsvurdering til orientering.

Sak 47/20

REVISORS ENGASJEMENTSBREV – HARSTAD KOMMUNE

Innstilling:

Kontrollutvalget gir sin tilslutning til vilkårene i engasjementsbrev av 1.9.2020 fra KomRev NORD med de merknader og presiseringer som fremkommer i dette saksframlegget.

Behandling:

Det ble fattet enstemmig vedtak i henhold til innstillingen.

Vedtak:

Kontrollutvalget gir sin tilslutning til vilkårene i engasjementsbrev av 1.9.2020 fra KomRev NORD med de merknader og presiseringer som fremkommer i dette saksframlegget.

Sak 48/20
BUDSJETTRAMME FOR KONTROLL OG TILSYN 2021 – HARSTAD
KOMMUNE

Innstilling:

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2021 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr. 3 034 000,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.
2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet i og skal følge formannskapets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2015, s. 16 for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

Behandling:

Budsjettrammen i innstillingens pkt. 1 ble oppjustert med kr. 8 000,- til kr. 3 042 000,- idet fast godtgjørelsen til nestleder ikke var tatt med i det opprinnelige talloppsettet.

Med denne korreksjonen ble det fattet enstemmig vedtak i henhold til innstillingen.

Vedtak:

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2021 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr. 3 042 000,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.
2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet i og skal følge formannskapets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2015, s. 16 for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

(Utskrift av møteprotokollen oversendt til kommunedirektøren 13.10.2020)

Sak 49/20
BUDSJETTRAMME FOR KONTROLL- OG TILSYNSFUNKSJONENE 2020
– HARSTAD HAVN KF

Innstilling:

1. Kontrollutvalget foreslår at budsjett for kontroll- og tilsynsfunksjonene for Harstad Havn KF for 2020 vedtas med en budsjettramme på kr 150 000.

2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge styrets innstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2015 s. 16, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

Behandling:

Det ble fattet enstemmig vedtak i henhold til innstillingen.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget foreslår at budsjett for kontroll- og tilsynsfunksjonene for Harstad Havn KF for 2020 vedtas med en budsjettramme på kr 150 000.
2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge styrets innstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2015 s. 16, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

(Utskrift av møteprotokollen oversendt til Harstad Havn KF, 13.10.2020)

Sak 50/20**EVENTUELT**

Det ble reist spørsmål ved lovligheten av anskaffelse av nytt kino og bibliotek i henhold til lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Kontrollutvalget fant ikke grunnlag for å iverksette undersøkelse.

Protokollen godkjennes av kontrollutvalget i neste møte. Protokollen offentliggjøres derfor med det forbehold at endringer i ettertid kan forekomme.

Neste møte skal i henhold til møteplanen avholdes 17.11.2020.

Utvalg: Kontrollutvalget i Harstad Kommune	Saksnummer: 52/2020	Møtedato: 15.12.2020	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

RAPPORTERING FRA REVISOR - REVISJONSSTRATEGI 2020 – HARSTAD KOMMUNE

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Saken gjelder:

Kontrollutvalgets plikt til å påse at kommunens regnskap blir revidert på en betryggende måte.

Vedlegg til saken:

Saksutredning:

1. BAKGRUNNEN FOR SAKEN OG KONTROLLUTVALGETS ANSVAR

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir «revidert på en betryggende måte», jf. kommunelovens § 23-2 bokstav a. I kontrollutvalgsforskriftens § 3 (Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon) sies det bl.a. at:

- Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at
- a) kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte
  - b) regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor

Plikten som pålegges kontrollutvalget gjelder også for kommunale foretak.

2. REVISORS ANSVAR OG OPPGAVER

Revisors ansvar og oppgaver er beskrevet i lovens § 24-2, hvor revisor bl.a. ansvar for å «planlegge, gjennomføre, dokumentere og rapportere sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk».

Revisjonsstrategien vil være det styrende dokument for revisjonsarbeidet, og inneholder revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, og trekker hovedlinjene for hvordan revisjonen skal gjennomføres i løpet av revisjonsåret.

Det er i loven vist til «god kommunal revisjonsskikk», som er en rettslig standard. I rettslige standarder henvises det ikke til absolutte kriterier, men lovens innhold defineres til å være det som samfunnet som helhet eller enkelte grupper i samfunnet til enhver tid mener bør gjelde.

For å gi standarden *god kommunal revisjonsskikk* et nærmere innhold, er det utarbeidet internasjonale revisjonsstandarder (ISA-ene), som har noen tilleggsvurderinger som er spesifikke for enheter i offentlig sektor.

Etter ISA 300 – *Planlegging av revisjon av et regnskap*, skal revisor utarbeide en overordnet revisjonsstrategi som beskriver revisjonens omfang og angrepsmåte, tidspunkt og styring av oppdraget.

Utover revisjonsstrategien utarbeider revisor en mer detaljert plan for å håndtere de forskjellige forholdene som er identifisert i revisjonsstrategien. Den overordede revisjonsstrategien og revisjonsplanen oppdateres og endres ved behov etter hvert som revisjonen utføres.

Kommunens internkontroll (egenkontroll) er sentralt ved revisors planlegging av oppdraget. I ISA 315 – *Identifisering og vurdering av risikoene for vesentlig feilinformasjon gjennom forståelse av enheten og dens omgivelser* - framgår følgende i punktene 12 og 13:

«Revisor skal opparbeide seg en forståelse av den interne kontrollen. Selv om de fleste kontroller som er relevante for revisjonen, sannsynligvis er relatert til finansiell rapportering, er ikke alle kontroller som er relatert til finansiell rapportering, relevante for revisjonen. Hvorvidt en kontroll, alene eller sammen med andre, er relevant for revisjonen, avgjøres av revisor ved anvendelse av profesjonelt skjønn.

Når revisor opparbeider seg en forståelse av kontroller som er relevante for revisjonen, skal revisor vurdere utformingen av disse kontrollene og fastslå hvorvidt de er iverksatt ved å utføre handlinger i tillegg til forespørsler til ansatte i enheten.»

3. REVISORS RAPPORTERING – KONTROLLUTVALGETS «PÅSE-ANSVAR» OVERFOR REGNSKAPSREVISOR

Revisors fremleggelse av sin revisjonsstrategi vil være et egnet bidrag for at kontrollutvalget kan oppfylles sin oppgave med å påse at regnskapet blir revidert på en betryggende måte.

I veilederen for kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor, utarbeidet av Forum for Kontroll og Tilsyn har i 2019, presenterer påse-ansvaret i tre faser, der «holde seg løpende

orientert om revisjonsarbeidet» er den ene fasen. Rapporteringen fra revisor i inneværende møte gjelder planleggingsfasen. Det fremgår i veilederen at orienteringen fra revisor bør være skriftlig og en rekke momenter beskrives nærmere for hva den bør inneholde. Følgende er beskrevet:

Orientering om planleggingsfasen

Kontrollutvalget kan be om at revisor orienterer om revisjonsplanen med revisjonsstrategi og risiko- og vesentlighetsvurderinger. Orienteringen bør være skriftlig og minst beskrive:

- a. hvordan revisor fastsetter vesentlighetsnivå og de ressurser (bemanning og kvalifikasjoner) som skal brukes i gjennomføringen av revisjonen*
- b. hvilken struktur revisor i sin revisjonstilnærming har på kommuneorganisasjonen*
- c. vesentlige regnskapsprinsipp og de viktigste områdene der revisor gjør skønsmessige vurderinger. Revisor bør også orientere om status for sin oppfølging av fjorårets revisjon*

Veilederen er tilsendt kontrollutvalgets medlemmer pr. e-post.

Revisor vil i møtet redegjøre for revisjonsstrategien. Tidligere praksis har vært at revisor presenterer strategien muntlig i møtet med en powerpointpresentasjon. Sekretariatet legger til grunn at presentasjonen gjøres tilgjengelig for kontrollutvalget/sekretariatet.

En relevant opplysning i denne saken er at KomRev NORD er medlem av Norges kommunerevisorforbund (NKRF). I regi av NKRF er det etablert en kvalitetskontrollordning som skal sikre at medlemmene reviderer i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

Harstad, 1.12.2020

Tage Karlsen
seniorrådgiver

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Harstad kommune	Saksnummer: 53/2020	Møtedato: 15.12.2020	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

RAPPORTERING FRA REVISOR - REVISJONSSTRATEGI 2020 – HARSTAD HAVN KF

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Saken gjelder:

Kontrollutvalgets plikt til å påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

- Veileder vedrørende kontrollutvalgets påseeransvar overfor regnskapsrevisor

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

1. BAKGRUNNEN FOR SAKEN OG KONTROLLUTVALGETS ANSVAR

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir «revidert på en betryggende måte», jf. kommunelovens § 23-2 bokstav a. I kontrollutvalgsforskriftens § 3 (Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon) sies det bl.a. at:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjoner og avtaler med revisor

Plikten som pålegges kontrollutvalget gjelder også for kommunale foretak.

2. REVISORS ANSVAR OG OPPGAVER

Revisors ansvar og oppgaver er beskrevet i lovens § 24-2, hvor revisor bl.a. ansvar for å «planlegge, gjennomføre, dokumentere og rapportere sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk».

Revisjonsstrategien vil være det styrende dokument for revisjonsarbeidet, og inneholder revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, og trekker hovedlinjene for hvordan revisjonen skal gjennomføres i løpet av revisjonsåret.

Det er i loven vist til «god kommunal revisjonsskikk», som er en rettslig standard. I rettslige standarder henvises det ikke til absolutte kriterier, men lovens innhold defineres til å være det som samfunnet som helhet eller enkelte grupper i samfunnet til enhver tid mener bør gjelde.

For å gi standarden *god kommunal revisjonsskikk* et nærmere innhold, er det utarbeidet internasjonale revisjonsstandarder (ISA-ene), som har noen tilleggsvurderinger som er spesifikke for enheter i offentlig sektor.

Etter ISA 300 – *Planlegging av revisjon av et regnskap*, skal revisor utarbeide en overordnet revisjonsstrategi som beskriver revisjonens omfang og angrepsmåte, tidspunkt og styring av oppdraget.

Utover revisjonsstrategien utarbeider revisor en mer detaljert plan for å håndtere de forskjellige forholdene som er identifisert i revisjonsstrategien. Den overordnede revisjonsstrategien og revisjonsplanen oppdateres og endres ved behov etter hvert som revisjonen utføres.

3. REVISORS RAPPORTERING – KONTROLLUTVALGETS «PÅSE-ANSVAR» OVERFOR REGNSKAPSREVISOR

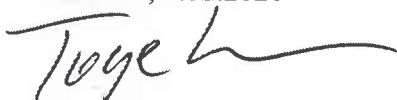
Revisors fremleggelse av sin revisjonsstrategi vil være et egnet bidrag for at kontrollutvalget kan oppfylles sin oppgave med å påse at regnskapet blir revidert på en betryggende måte.

Forum for Kontroll og Tilsyn har i 2019 utarbeidet veileder for kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor. I veilederen presenteres forhold og momenter som kontrollutvalget kan vurdere i forbindelse med påse-ansvaret. Veilederen presenterer påse-ansvaret i tre faser, der «holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet» er den ene fasen. Rapporteringen fra revisor i innværende møte gjelder planleggingsfasen. Det fremgår i veilederen at orienteringen fra revisor bør være skriftlig og en rekke momenter beskrives nærmere for hva den bør inneholde, se side 6. Veilederen gjøres kjent for kontrollutvalgets medlemmer.

Revisor vil i møtet redegjøre for strategien, hittil gjennomførte revisjonshandlinger og resultatet av disse. Kontroller rettet inn mot foretakets internkontroll vil også være en del av rapporteringen fra revisor.

En relevant opplysning i denne saken er at KomRev NORD er medlem av Norges kommunerevisorforbund (NKRF). I regi av NKRF er det etablert en kvalitetskontrollordning som skal sikre at medlemmene reviderer i henhold til god kommunal revisjonsskikk. Brudd på god kommunal revisjonsskikk kan medføre disiplinære reaksjoner fra NKRF, fra irettesettelse, advarsel om eksklusjon og endelig eksklusjon.

Harstad, 2.12.2020

Tage Karlsen
seniorrådgiver

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Harstad kommune	Saksnummer: 54/2020	Møtedato: 15.12.2020	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL 2020 – RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget tar revisors risiko og vesentlighetsvurdering til orientering.

Saken gjelder:

Vedlegg til saken:

Saksutredning:

Regnskapsrevisor har i tidligere lov hatt som hovedoppgave å gjennomføre en finansiell revisjon. Finansiell revisjon vil – grovt sagt – si å kontrollere at kommunens årsregnskap ikke inneholder vesentlige feil. Under finansiell revisjon vil regnskapsrevisor hovedsakelig rette revisjonen mot de delene av økonomiforvaltningen som har betydning for årsregnskapet.

I forbindelse med utarbeidelsen av ny kommunelov mente Stortinget – etter forslag fra lovutvalget og departementet – at det også var behov for en bredere kontroll. Regnsrevisors mandat ble derfor utvidet med en «forenklet etterlevelseskontroll». Dette skal være en fast kontroll av de delene av økonomiforvaltningen som ikke nødvendigvis blir kontrollert under den finansielle revisjonen. Kontrollen skal altså være en kontroll av økonomiforvaltningen i *forlengelsen* av den finansielle revisjonen og skal som utgangspunkt rette seg mot de delene av økonomiforvaltningen som revisor ikke har gjennomgått ved sin finansielle revisjon.

Formålet med kontrollen er å bidra til å forebygge og avdekke alvorlige feil og mangler i den sentrale økonomiforvaltningen i kommunen. Dette vil styrke grunnlaget for at kontrollutvalget kan ivareta sitt ansvar for å føre kontroll med at økonomiforvaltningen i kommunen foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak, jf. bestemmelsen i kommunelovens § 23-2, første ledd, bokstav b.

Bestemmelsen om forenklet etterlevelsesk kontroll har blitt nedfelt i kommunelovens § 24-9 som sier:

«Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.»

Som det fremgår av bestemmelsen innebærer oppgaven at revisor skal se etter om kommunens økonomiforvaltning «i hovedsak» foregår i samsvar med lover og forskrifter og vedtak. For det første må dette forstås slik at kontrollen rettes mot sentrale deler av økonomiforvaltningen, det vil si hvor feil og mangler vil kunne få vesentlige økonomiske konsekvenser, eller ha stor betydning for tilliten til kommunens økonomiforvaltning. For det andre må dette forstås slik at kontrollen som utgangspunkt rettes mot etterlevelsen av grunnleggende og overordnede krav til økonomiforvaltningen.

Utvidelsen av revisors oppgave må ses på bakgrunn av begrensede økonomiske rammer, og kontrollen skal derfor være forenklet og skal kunne utføres ved hjelp av enkle kontrollhandlinger. Det er ikke et krav om at revisor skal kunne bekrefte at økonomiforvaltningen *uten unntak* foregår i samsvar med lover og forskrifter mv. Det kreves derfor ikke at revisor skal foreta kontroll av alle detaljer på et område eller i en sak.

Et naturlig utgangspunkt for å kunne uttale seg om økonomiforvaltningen i hovedsak etterlever bestemmelser og vedtak, vil kunne være at revisor ser på om kommunen har systemer for å overholde sentrale lovbestemte krav og kommunens egne reglementer og vedtak, og om systemene følges. Eksempelvis kan dette gjelde om selvkostprinsippet overholdes, at anskaffelser bygger på konkurranse, likebehandling og åpenhet, at finansforvaltningen foregår i samsvar med kommunens finansreglement, og at det ikke foreligger vesentlig finansiell risiko i kommunens finansforvaltning. Andre områder som har vært nevnt er tilskudd private barnehager, tilskuddsforvaltning og kontraktsoppfølging.

Som nevnt i loven skal kontrollen basere seg på en «risiko- og vesentlighetsvurdering». I dette ligger det en vurdering opp mot de sentrale områdene innenfor kommunens økonomiforvaltning, og kontrollen må rettes mot områder der risikoen for vesentlige feil og mangler er størst. Hvilke kontrollhandlinger som skal utføres og hvor langt kontrollhandlingene skal gå for å avdekke eventuell manglende etterlevelse, må bygge på risiko- og vesentlighetsvurderingen og det som ellers vil følge av god kommunal revisjonsskikk.

Verken loven eller revisjonsforskriften regulerer nærmere i detalj hvordan revisor skal utføre sitt arbeid under kontrollen. Det vil derfor være opp til god kommunal revisjonsskikk å definere de nærmere avgrensningene av innholdet i revisors plikter. Det samme gjelder avklaringer av hvor grensen mellom etterlevelserevisjon og forvaltningsrevisjon skal gå.

Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) og Den norske Revisorforening (DnR) har i denne sammenheng utarbeidet forslag til en standard «God kommunal revisjonsskikk RSK 101 for

forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen». Det anbefales fra revisjonskomiteen i NKRF at regnskapsrevisor bruker standarden så langt som mulig for utførelsen av kontrollen for året 2019.

Begrepet «vesentlig betydning for økonomiforvaltningen» er omtalt i forslaget til standard RSK 101. I standarden er vesentlighet definert ut fra to betraktninger:

- Kvantitativ vesentlighet; beløpsstørrelse relatert til kommunen eller enkeltinnbyggere eller en gruppe innbyggere
- Kvalitativ vesentlighet; manglende etterlevelse av bestemmelser og vedtak som ikke nødvendigvis har vesentlig beløpsmessig betydning. Slike mangler kan likevel ha vesentlig betydning for økonomiforvaltningen på grunn av f.eks. potensielt omdømmetap og samsfunnsmessig aktualitet.

Et eksempel på kvantitativ vesentlighet kan være beregning av selvkost. Feil i beregningene vil neppe være vesentlig for regnskapet, men for abonnentene kan det være vesentlig. Kvalitativ vesentlighet med potensielt omdømmetap og samsfunnsmessig aktualitet kan være ved manglende etterlevelse av offentlige anskaffelser. Hvis kommunen ikke følger kravene til konkurranse og kjøper tjenester til en høyere sum enn de kunne fått med tilbud blir det ikke feil i regnskapet, men hvis dette blir kjent, vil det sannsynligvis bli et omdømmetap, tap av tillit fra andre leverandører og kommer dette i media, vil det også få samfunnsmessig aktualitet. Samfunnsmessig aktualitet kan også være områder kommunestyret er spesielt opptatt av, og det kan være manglende etterlevelse av vedtak på det området.

Revisor legger fram sin risiko- og vesentlighetsvurdering for kontrollutvalget i forkant av gjennomføringen av kontrollen

Harstad, 2.12.2020

Tage Karlsen
seniorrådgiver

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Harstad kommune	Saksnummer: 55/2020	Møtedato: 15.12.2020	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT FOREBYGGENDE ARBEID, SAKSBEHANDLING OG INTERNKONTROLL I BARNEVERNTJENESTEN – KOMMUNESTYRETS BEHANDLING

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget tar kommunestyrets vedtak i sak 20/193: «*Kontrollutvalgssak 39/20: Forvaltningsrevisjonsrapport, forebyggende arbeid, saksbehandling og internkontroll i Barneverntjenesten*» til orientering.

Saken gjelder:

Vedlegg til saken:

Utskrift av møteprotokoll – kommunestyrets sak 20/193

Saksutredning:

Kommunestyret fattet følgende vedtak i møte 5.11.2020 under behandlingen av sak 20/193:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport *Forebyggende arbeid og saksbehandling og internkontroll i barneverntjenesten* til orientering.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp anbefalingene i rapportens kapittel 12.
3. Kommunedirektøren rapporterer av eget tiltak om oppfølgingen av dette vedtakets pkt. 2 til kontrollutvalget innen 15.1.2021.
4. Ved omsorgsovertakelse og i forebyggende arbeid skal familieråd tilbys så langt det er mulig.

Vedtaks pkt. 1 – 3 er i samsvar med kontrollutvalgets vedtak. Punkt 4 ble foreslått under kommunestyrets behandling.

Harstad, 2.12.2020

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Behandling Kommunestyret - 05.11.2020:

19

Repr. fra KomRev Nord orienterte om saken før behandlingen.

En del representanter stilte spørsmål som ble besvart av KomRev Nord.

Charlotte Espejord (Frp.) fremmet flg forslag:

Ved omsorgsovertakelse og i forebyggende arbeid skal familieråd tilbys så langt det er mulig.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Forslaget ble vedtatt mot 2 stemmer.

Vedtak Kommunestyret - 05.11.2020:

- 1 Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport Forebyggende arbeid og saksbehandling og internkontroll i barneverntjenesten til orientering.
- 2 Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp anbefalingene i rapportens kap. 12.
- 3 Kommunedirektøren rapporterer av eget tiltak om oppfølgingen av dette vedtakets pkt. 2 til kontrollutvalget innen 15.01.2021.
- 4 Ved omsorgsovertakelse og i forebyggende arbeid skal familieråd tilbys så langt det er mulig.

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Harstad kommune	Saksnummer: 56/2020	Møtedato: 15.12.2020	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL – KOMMUNESTYRETS VEDTAK

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget tar kommunestyrets vedtak i sak 20/192: «*Kontrollutvalgssak 44/20: Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll – perioden 2020 -2024*» til orientering.

Vedlegg til saken:

Utskrift av møteprotokollen – kommunestyrets sak 20/192

Saksutredning:

Kommunestyret fattet følgende vedta i møte 5.11.2020 nuder behandlingen av sak 20/192:

1. *Kommunestyret vedtar følgende plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 til 2024:*
  - a) *Kvalitet i grunnskolen – herunder undersøkelser knyttet til*
    - a) *Elevenes psykososiale miljø i skolen (forebygging og bekjempelse av mobbing)*
    - b) *Tilbudet om tilpasset opplæring og tildeling av spesialundervisning*
  - c) *Økonomistyring og økonomisk internkontroll*
  - d) *Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg*
  - e) *Barnehagene – arbeidsmiljø og sykefravær*
  - f) *Implementering av samhandlingsreformen*
  - g) *Kvalitet og ressursbruk innen helse og omsorg*
  - h) *Kvalitet i NAV/sosialtjenester*
  - i) *Offentlige anskaffelser*
  - j) *Etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser i Harstad Havn KF*
  - k) *Oppfølging av politiske vedtak og kvaliteten på saksutredninger til de folkevalgte*
  - l) *Beredskap*
  - m) *Harstad kommunes overordnede strategier og rutiner for utøvelse av eierskap*
2. *Kommunestyret vedtar følgende plan for eierskapskontroll for perioden 2020 til 2024:*
  - a) *Grottebadet AS*
  - b) *Harstad Kulturhus AS*
  - d) *Hålogaland Ressursselskap IKS*
  - e) *Det fusjonerte kraftselskapet etter Hålogaland Kraft og Nordkraft*

3. Kommunestyret delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioder ved endringer i risiko- og vesentlighetsbildet, herunder initiere andre prosjekter.

Vedtaket er i samsvar med kontrollutvalgets innstilling. Det er oppstått noen forskjeller i nummereringen mellom kontrollutvalgets innstilling og kommunestyrets vedtak. Disse er åpenbart utilsiktet som følge av automatisk punktnummerering. Det er kontrollutvalgets oppsett som er gjengitt ovenfor.

Harstad, 2.12.2020

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak Kommunestyret - 05.11.2020:

- 1 Kommunestyret vedtar følgende plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 til 2024:
  - a) Kvalitet i grunnskolen – herunder undersøkelser knyttet til
  - b) Elevenes psykososiale miljø i skolen (forebygging og bekjempelse av mobbing)
  - c) Tilbudet om tilpasset opplæring og tildeling av spesialundervisning
  - d) Økonomistyring og økonomisk internkontroll
  - e) Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg
  - f) Barnehagene – arbeidsmiljø og sykefravær
  - g) Implementering av samhandlingsreformen
  - h) Kvalitet og ressursbruk innen helse og omsorg
  - i) Kvalitet i NAV/sosialtjenester
  - j) Offentlige anskaffelser
  - k) Etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser i Harstad Havn KF
  - l) Oppfølging av politiske vedtak og kvaliteten på saksutredninger til de folkevalgte
  - m) Beredskap
  - n) Harstad kommunes overordnede strategier og rutiner for utøvelse av eierskap
- 2 Kommunestyret vedtar følgende plan for eierskapskontroll for perioden 2020 til 2024:
  - a) Grottebadet AS3
  - b)) Harstad Kulturhus AS
  - c) Hålogaland Ressursselskap IKS
  - d) Det fusjonerte kraftselskapet etter Hålogaland Kraft og Nordkraft
- 3 Kommunestyret delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioder ved endringer i risiko- og vesentlighetsbildet, herunder initiere andre prosjekter.»

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Harstad kommune	Saksnummer: 57/2020	Møtedato: 15.12.2020	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

BESTILLING FORVALTNINGSREVISJON – KVALITET I GRUNNSKOLEN

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjonsprosjekt omhandlende kvalitet i grunnskolen i henhold til forslag til bestilling utarbeidet av K-Sekretariatet.

Saken gjelder:

Vedlegg til saken:

Bestillingsskjema

Saksutredning:

Kommunestyret vedtok i sak 20/192 ny plan for forvaltningsrevisjon.

Kommunestyrets vedtak var i tråd med kontrollutvalgets innstilling. Det første prosjektet på planen er rettet mot *kvalitet i grunnskolen – herunder eventuelt også undersøkelser knyttet til*

- a) *Elevenes psykososiale miljø i skolen (forebygging og bekjempelse av mobbing)*
- b) *Tilbudet om tilpasset opplæring og tildeling av spesialundervisning*

Kontrollutvalgets innstilling bygger ikke på enkelthendelser eller oppmerksomhet omkring forhold ved noen av kommunens skoler, men på det faktum at slik forvaltningsrevisjon ikke har vært gjennomført i Harstad, og at det er viktig å få undersøkt tilstanden på dette området, som har svært stor betydning for mange av kommunens innbyggere.

Prosjektet ble foreslått på første prioritet i NORCEs overordnede analyse, som ble utarbeidet på bestilling fra K-Sekretariatet, og som inngikk i kontrollutvalgets grunnlag for behandling av sak om plan for forvaltningsrevisjon.

Et godt skolemiljø er viktig for realisering av en god skole og formålene i opplæringsloven. Mangler ved skolemiljøet kan medføre mistriivsel blant elevene, og vil kunne ha direkte betydning for læringsutbyttet. Det psykososiale miljøet handler om mellommenneskelige forhold og følger av samhandling og kommunikasjon mellom alle de som er på skolen. Et godt psykososialt miljø er grunnleggende for at den enkelte elev skal kunne utvikle seg positivt. Et

dårlig psykososialt miljø vil kunne være svært skadelig for de elevene som opplever dette. Mobbing kan medføre store helseskader, også på lang sikt.

Opplæringslovens kapittel 9A lovfester både elevenes rett til å ha et trygt og godt skolemiljø og skolens plikt til å praktisere nulltoleranse mot krenkende adferd. Bestemmelsene ledsages av lovbestemt aktivitetsplikt for skolen.

I tillegg til det psykososiale miljøet har alle elevene i henhold til opplæringsloven krav på tilpasset opplæring. For de elevene som ikke oppnår ønsket utbytte av tilpasset opplæring skal det gis tilbud om spesialundervisning. For å sikre dette er det gitt en rekke saksbehandlingsregler, som også skal sikre eleven/pårørende medvirkning i opplæringstilbudet. For å unngå at elever ikke får det tilbud de har behov for, er det vesentlig at disse reglene etterleves.

Sekretariatet foreslår følgende problemstillinger som utgangspunkt for forvaltningsrevisjonsprosjektet:

1. Tilbyr Harstad kommune tilpasset opplæring i tråd med regelverk og anbefalinger på området?
2. Kan Harstad kommune dokumentere korrekt saksbehandling i saker om spesialundervisning? Sikrer kommunen herunder også at den enkelte elev **faktisk** får den undervisningen vedkommende har behov for.
3. Er Harstad kommunes arbeid med grunnskoleelevenes psykososiale miljø i tråd med regelverk og anbefalinger på området?

Harstad, 2.12.2020

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt

Bestilling til:

KomRev NORD

Arbeidstittel:

Kvalitet i grunnskolen

Kommune: Harstad

Saksbehandler: Tage Karlsen

Bakgrunn for prosjektet

Kvalitet i grunnskoleopplæringen er prioritert øverst i gjeldende plan for forvaltningsrevisjon i Harstad kommune for perioden 2020-2024.

Kommunestyrets vedtak i sak om plan for forvaltningsrevisjon er i samsvar med kontrollutvalgets innstilling. Kontrollutvalgets innstilling bygger ikke på enkelthendelser eller oppmerksomhet omkring forhold ved noen av kommunens skoler, men på det faktum at slik forvaltningsrevisjon ikke har vært gjennomført i Harstad, og at det er viktig å få undersøkt tilstanden på dette området, som har svært stor betydning for mange av kommunens innbyggere.

Prosjektet ble foreslått på første prioritet i NORCEs overordnede analyse, som ble utarbeidet på bestilling fra K-Sekretariatet, og som inngikk i kontrollutvalgets grunnlag for behandling av sak om plan for forvaltningsrevisjon.

Mål/Formål med prosjektet

Formålet med forvaltningsrevisjonsprosjektet er å undersøke om grunnskoleelevene i Harstad kommune mottar et opplæringstilbud som er tilpasset den enkelte elev, og som for øvrig er i henhold til opplæringsloven, bidra til å sikre at elevene ved grunnskolene i Målselv har et godt psykososialt miljø, samt å bidra til å sikre at Harstad kommune sørger for korrekt saksbehandling i saker om spesialundervisning, og påser av elever med behov for spesialundervisning faktisk mottar det tilbudet de skal ha. behovet for spesialundervisning på sikt. Styrking av ressurser til tilpasset opplæring på et tidlig stadium i grunnskolen til elever som ikke har enkeltvedtak, vil kunne bidra til at ressursbruken knyttet til spesialundervisning på sikt blir lavere.

Foreslåtte problemstillinger:

1. Tilbyr Harstad kommune tilpasset opplæring i tråd med regelverk og anbefalinger på området?
2. Kan Harstad kommune dokumentere korrekt saksbehandling i saker om spesialundervisning? Sikrer kommunen herunder også at den enkelte elev **faktisk** får den undervisningen vedkommende har behov for.
3. Er Harstad kommunes arbeid med grunnskoleelevenes psykososiale miljø i tråd med regelverk og anbefalinger på området?

Utfyllende opplysninger**Neste møte i kontrollutvalget er satt til:**

2.2.2020

Vedlegg: Kontrollutvalgssak 57/20**Dato:** 4.12.2020**Sign:** Tage Karlsen

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Harstad kommune	Saksnummer: 58/2020	Møtedato: 15.12.2020	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

BESTILLING EIERSKAPSKONTROLL – GROTTEDADET AS

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget bestiller eierskapskontroll Grottebadet AS i samsvar med bestillingsskjema

Saken gjelder:

Bestilling av eierskapskontroll og eventuelt forvaltningsrevisjon – Hålogaland Teater AS

Vedlegg til saken:

Bestillingsskjema eierskapskontroll

Saksutredning:

1. BAKGRUNN

Kommunestyret vedtok i møte 5.11.2020 (sak 20/192) forslag til ny plan for eierskapskontroll for perioden 2020-2024, med følgende innhold:

Kommunestyret vedtar følgende plan for eierskapskontroll for perioden 2020 til 2024:

- a) Grottebadet AS*
- b) Harstad Kulturhus AS*
- d) Hålogaland Ressursselskap IKS*
- e) Det fusjonerte kraftselskapet etter Hålogaland Kraft og Nordkraft*

Som beskrevet i sak 4/20 har Harstad kommune i henhold til KomRev NORDs beregning totalt **ca. 3060** timer til rådighet for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i perioden 2020-2024. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor har muntlig estimert tidsforbruk på en ordinær eierskapskontroll til 80-90 timer.

2. AKTUELT SELSKAP

Grottebadet AS ble stiftet i 1997. Selskapets registrerte formål er å «Eie og drive Grottebadet, et underjordisk badeland i Harstad, samt alt som naturlig står i forbindelse med dette.»

Harstad kommune er eiere. Aksjekapital er 15 040 000. Selskapet har 50 ansatte. Daglig leder har vært ansatt i stillingen siden 2011. Selskapet har de siste fem årene (2015 – 2019) hatt årlige driftsinntekter i overkant av 19 millioner kroner. Gjeld til kredittinstitusjoner har i samme periode vært avdratt med ca. 2 millioner pr. år. Driftsresultat har i perioden variert mellom 2 280 000 og 3 583 000. Årsresultat har vært fra 183 000 til 1 185 000, med unntak for 2018, som hadde et negativt resultat på -134 000.

Samtlige opplysninger er fra Forvalt.no, som vurderer soliditet som tilfredsstillende, likviditet som meget god og lønnsomhet som svak. Det siste må sees i sammenheng med at selskapet utfører en samfunnsoppgave og ikke primært har et økonomisk formål.

3. PROBLEMSTILLINGER

3.1 Bakgrunnen for at selskapet ble satt opp på planen.

Bakgrunnen for at selskapet er foreslått i kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret vedrørende ny plan for eierskapskontroll er selskapets betydning som leverandør av tjenester både til svømmeopplæring, rekreasjon/fysisk fostring og selskapet som forvalter av betydelige verdier.

3.2 Aktuelle hovedproblemstillinger

Eierskapskontroll

Ved en eierskapskontroll kontrolleres eierskapsrepresentantens utøvelse av eierskapet på kommunestyrets vegne, herunder om de som utøver eierinteressene gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse. Undersøkelsen skal således bidra til å sikre at kommunens eierskap overfor selskapet ivaretas på en måte som legger til rette for at målsetningene med etableringen av selskapet følges opp.

Når kommunen har virksomhet utenfor egen organisasjon, gjelder ikke styringssystemene som normalt gjelder for kommunens virksomhet etter lov om kommuner og fylkeskommuner. Styringen av virksomheten må følge de regler som gjelder for aksjeselskaper.

Styringen som foretas i selskapet av styre og administrerende direktør, kalles selskapsstyring. Som eier av et aksjeselskap skal kommunen ikke involvere seg direkte i selskapsstyringen. Eierstyringen skjer gjennom generalforsamlingen, der aksjeeierne utøver den øverste myndighet i selskapet. Ved bruk av generalforsamlingen som styringskanal kan kommunen, som eier på et overordnet nivå, bestemme hvordan styret skal forvalte selskapet.

For å kunne gjøre vurderinger av Harstad kommunes eierutøvelse i Grottebadet AS må det utledes vurderingskriterier fra relevant regelverk og da særlig aksjeloven. I tillegg vil «Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll» utarbeidet av KS (kommunesektorens organisasjon) være relevant.

Sekretariatet foreslår at undersøkelsene omfatter en «regulær» eierskapskontroll. Hovedproblemstillingene ved en slik undersøkelse vil da være:

- *Fører Harstad kommune kontroll med sine eierinteresser i Grottebadet AS?*
- *Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, herunder kommunens eierstrategi, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?*

Forvaltningsrevisjon

Eierskapskontrollen kan også kombineres med en forvaltningsrevisjon av selskapet, dvs. en kontroll av om selskapet overholder relevant regelverk, vedtak og målsettinger, som gjelder for driften.

Det foreligger ikke indikasjoner på at det er behov for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, og forvaltningsrevisjon omfattes heller ikke av kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret og kommunestyrets vedtak i sak om plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

4. OPPSUMMERING

K-Sekretariatet har utarbeidet forslag til en bestilling av en eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon, jf. vedlegg. KomRev NORD vil, etter kontrollutvalgets endelige utforming av bestillingen, utarbeide en overordnet projektskisse basert på denne – som kontrollutvalget i sin tur skal vurdere før prosjektet igangsettes endelig.

Kontrollutvalget drøfter i møtet hvorvidt forslaget til bestilling ivaretar de forholdene utvalget mener skal undersøkes nærmere, og da særlig om eierskapskontrollen skal kombineres med en forvaltningsrevisjon og eventuelt hvilke forhold som ønskes nærmere kontrollert.

Harstad, 4.12.2020

Tage Karlsen
seniorrådgiver

K-Sekretariatet

BESTILLING AV EIERSKAPSKONTROLL OG FORVALTNINGSREVISJON

Bestilling til: KomRev NORD IKS

Arbeidstittel: Eierskapskontroll rettet mot Grottebadet AS

Kommune: Harstad kommune

Bakgrunn for prosjektet

I henhold til kommunestyret vedtak om plan for eierskapskontroll er Grottebadet AS prioritert på førsteplass. Forslag til plan er ennå ikke vedtatt av fylkestinget og bestilling gjøres under forutsetning av fylkestingets endelige behandling av planen.

Formål med prosjektet

Formålet med undersøkelsene er å bidra til å sikre at kommunens eierskap overfor selskapet ivaretas på en forsvarlig måte og som legger til rette for at målsetningene med etableringen av selskapet følges opp. Formålet med undersøkelsene er også å kontrollere at selskapet følger reglene for offentlige anskaffelser ved sine innkjøp og derigjennom bidra til å avdekke eventuelle risikoer.

Problemstillinger:

Eierskapskontroll:

- *Fører Harstad kommune kontroll med sine eierinteresser i Grottebadet AS?*
- *Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med fylkestingets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?*

Vedlegg: Kontrollutvalgssak 58/20

Dato: 15.12.2020

Sign: Tage Karlsen

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Harstad kommune	Saksnummer: 59/2020	Møtedato: 15.12.2020	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

REVISORS ENGASJEMENTSBREV – HARSTAD HAVN KF

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget gir sin tilslutning til vilkårene i engasjementsbrev av 20.10.2020 fra KomRev NORD med de merknader og presiseringer som fremkommer i dette saksframlegget.

Saken gjelder:

Engasjementsbrev.

Vedlegg til saken:

Engasjementsbrev av 203.10.2020 fra KomRev NORD

Saksutredning:

1. Bakgrunn for saken

Formål med et engasjementsbrev er å klargjøre vilkårene for oppdraget og kommunisere dette med oppdragsgiver. Det skal bidra til å sikre en felles forståelse for arbeidsoppgaver og ansvarsdeling mellom revidert part og revisor.

I kommunal sektor vil valgperioden være et naturlig intervall for utsendelse av engasjementsbrev, dersom det ikke skjer endringer eller utskiftinger i perioden.

Engasjementsbrevet eller oppdragsavtalen kan ikke innsnevre revisjonens pålagte oppgaver i forhold til lov, forskrift og standarder, men det kan avtales tilleggsoppgaver og gis nærmere informasjon om oppgaver, rapportering m.m. Det er opp til revisjonen å få med de relevante punkter i engasjementsbrevet. Revisjonsstandarden ISA 210 gir retningslinjer for innholdet når det gjelder regnskapsrevisjonen. Iflg. standardens pkt. 10 skal engasjementsbrevet som et minimum omtale:

- Målet med og omfanget av revisjonen av regnskapet
- Revisors oppgaver og plikter
- Ledelsens ansvar
- Identifisering av det gjeldende rammeverket for finansiell rapportering for utarbeidelsen av regnskapet

- Henvisning til den forventede formen på og innholdet i eventuelle uttalelser som skal avgis av revisor, og
- En erklæring om at det kan foreligge omstendigheter hvor en uttalelse kan avvike fra forventet for og innhold.

Engasjementsbrevet er et naturlig sted å ta opp og beskrive hvordan kommunikasjonen med revisjonen vil foregå. Enten det er ved muntlige presentasjoner i kontrollutvalgets møter, rapporter eller brev til kontrollutvalget, bør dette beskrives i engasjementsbrevet.

Kontrollutvalget skal på vegne av kommunestyret forestå løpende kontroll med den kommunale og fylkeskommunale forvaltning, jf. kommunelovens § 23-2. Med dette utgangspunktet har kontrollutvalget et påse-ansvar overfor revisjonen, jf. også forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3. Engasjementsbrevet for revisjon av kommuner sendes kontrollutvalget. Dette er i tråd med anbefaling fra FKTⁱ og NKRFⁱⁱ.

2. Utførelse av kontrollutvalgets påse-ansvar

Engasjementsbrevet er som nevnt ovenfor en del av kontrollutvalgets påse-ansvar overfor revisor. Utvalget har i tidligere møte fått utdelt Forum for Kontroll og Tilsyns veileder for kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor. I veilederen presenteres forhold og momenter som kontrollutvalget kan vurdere i forbindelse med påse-ansvaret. Veilederen presenterer påse-ansvaret i tre faser:

Påse at regnskapet blir revidert på en betryggende måte

- Kvalifikasjonsnivå
- Uavhengighet
- Uavhengighet
- Kvalitetskontrollsystemet i revisjonsforetaket

Holdt seg løpende orientert om revisjonsarbeidet

Orientering i hht. fasene i revisjonsarbeidet

- Planleggingsfasen
- Interimfasen
- Årsoppgjørfasen
- Etterlevelseskontroll

Påse at revisjonsarbeidet foregår i samsvar med

- lov, forskrift og god kommunal revisjons-ekikk?
- kontrakt, avtaler og instruks

Engasjementsbrevet er en del av den siste fasen, men innholdet i engasjementsbrevet relateres til flere faser i ivaretagelsen av påse-ansvaret overfor regnskapsrevisor.

3. Engasjementsbrev fra KomRev NORD

ⁱ Forum for Kontroll og Tilsyn

ⁱⁱ Norges Kommunerevisorforbund

Vedlagt følger engasjementsbrev datert 20.10.2020 fra KomRev NORD.

4. Sekretariatets vurdering av vilkår i engasjementsbrevet

Sekretariatet har i tillegg til FKTs veileder for kontrollutvalgets påse-ansvar, sett nærmere på anbefalinger som NKRF har gitt i informasjonsskriv 5/2020 sendt NKRFs medlemmer.

Punkt 1 og 2 om *rapporteringer* til kontrollutvalget er i tråd med veileder og tidligere praksis.

Imidlertid fremgår det ikke særskilt om *rapporteringen* fra revisor som skjer mellom disse rapporteringene, og som beskrives i veilederen som «interimsfasen».

Sekretariatet legger til grunn at rapportering i interimsfasen foretas dersom det foreligger forhold som tilsier dette..

I punktet som omhandler rapportering og dialog er det ikke presisert at praksisen som har vært med at kontrollutvalget får *kopi av brev* til administrasjonen vedrørende intern kontroll, regnskap eller annet.

Sekretariatet legger til grunn at praksisen med å sende kopi av brev til kontrollutvalget fortsatt ivaretas.

Videre i punkt 4 under avsnittet for *Nummererte brev* fremgår følgende:

Revisor skal årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om forhold som er tatt opp i nummererte brev, men som ikke er rettet opp eller som ikke er tilstrekkelig fulgt opp.

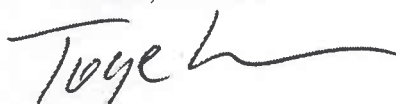
Engasjementsbrevet bør beskrive når en slik årlig oppsummering skal skje.

5. Oppsummering og forslag til vedtak:

Det kan tenkes at ovennevnte merknader er ivaretatt av revisor uten at det uttrykkelig er nevnt i brevet. Imidlertid finner sekretariatet grunn for å presisere hvilke forventninger kontrollutvalget har til oppdraget slik at kontrollutvalget og revisor har felles forståelse.

I forslag til innstilling til vedtak foreslås at kontrollutvalgets tilslutning til vilkår i engasjementsbrevet skjer på grunnlag av de vurderinger og presiseringer som fremkommer av dette saksfremlegget.

Harstad, 7.12.2020

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Til kontrollutvalget i Harstad kommune

Deres ref:	Vår ref:	Saksbehandler:	Telefon:	Dato:
	76	Björg-Karin Steinhaug bkks@komrevnord.no	77 04 14 12	20.10.2020

ENGASJEMENTSBREV – Harstad Havn KF**1. Innledning**

KomRev NORD IKS har siden 1.1.2004 levert revisjonstjenester til Harstad Havn KF. Revisjonen består av regnskapsrevisjon, og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov og andre uttalelser og kontrollhandlinger, og omfatter revisjonen av foretakets regnskap.

Med utgangspunkt i de revisjonsbestemmelsene som gjelder for kommunale foretak, herunder standarder for god kommunal revisjonsskikk, vil vi i dette brevet beskrive vår forståelse av revisjonsoppdraget, slik at utvalget får en oppfatning av rollefordeling og hva som kan forventes av oss.

De økonomiske forhold mellom revisjonen og kontrollutvalget som oppdragsgiver er behandlet i en egen avtale.¹

2. Revisjonen – formål og innhold

Revisor skal utføre regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov, jf. kommuneloven § 24-2. Revisjon av kommunal og fylkeskommunal virksomhet skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

Vi vil gjennomføre og rapportere resultatene av vår revisjon i henhold til god kommunal revisjonsskikk, som er en rettslig standard. Innholdet i dette begrepet er normert av kommunelovens bestemmelser om revisjon, tilhørende forskrifter og etablerte og anerkjente standarder på området. Som medlem av Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) er vi underlagt jevnlig eksterne kvalitetskontroller.

Revisor har plikt til løpende å foreta en vurdering av egen uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget i samsvar med forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19.

Ledelses ansvar

I henhold til kommuneloven er det styret som er ansvarlig for at foretakets interne administrative kontroll og økonomiforvaltning er ordnet på en betryggende måte og er gjenstand for betryggende kontroll. Det er også styrets ansvar å utarbeide og fremme foretakets årsberetning og avlegge årsregnskapet i samsvar med bestemmelsene i kommuneloven, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. og god kommunal regnskapsskikk.

¹ Det er inngått avtale om revisjonstjenester mellom Harstad kommune og KomRev NORD IKS, i denne avtalen inngår revisjon av Harstad havn kommunale foretak som faktureres via medgått tid. Harstad kommune er eier av KomRev NORD IKS.

Foretakets ledelse har også ansvaret for at vi som revisor har ubegrenset tilgang til registrerte opplysninger, dokumentasjon og annen informasjon vi finner nødvendig for å kunne utføre vårt arbeid, herunder korrespondanse, kontrakter, protokoller mv. Dette inkluderer også tilgang til systembeskrivelser og nødvendig veiledning.

Kommunestyret og kontrollutvalgets ansvar

Kommunestyret er foretakets øverste organ, og har det øverste ansvaret for å kontrollere den kommunale forvaltning. Kommunestyret velger selv et kontrollutvalg til å forestå løpende kontroll med den kommunale forvaltning på sine vegne. Kontrollutvalget skal påse at foretakets regnskap blir forsvarlig revidert.

Videre skal kontrollutvalget påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet herunder foretak og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Kontrollutvalget skal også påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper (eierskapskontroll).

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak, kommuneloven § 23-3.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. kommuneloven § 23-4.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide planer som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. Planene skal baseres på en risikovurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper og av kommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Planene skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen. Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller basert på plan vedtatt av kommunestyret.

Innenfor forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er det NKRF som er det standardsettende organ. Grunnlaget og bakgrunnen for den enkelte forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll vil være beskrevet ved planlegging og rapportering av hvert oppdrag, slik at denne oppgaven ikke blir beskrevet ytterligere i dette brevet. Se for øvrig nærmere om rapportering under eget avsnitt.

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor er Knut Teppan Vik og prosjektleder for hvert enkelt oppdrag utpekes av oppdragsansvarlig.

Regnskapsrevisjon

Årsregnskapet og de aktuelle delene av årsberetningen

I regnskapsrevisjonen er vår hovedoppgave å kontrollere om årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon og å avgi en uavhengig uttalelse (revisjonsberetning) om at revisor har betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon og at det er avgitt i samsvar med lov og forskrifter. I tillegg kontrollerer vi om den revisjonspliktiges ledelse har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger.

Vi kontrollerer om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever, og om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet. Vi ser også etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene er dekkende beskrevet i årsberetningen².

Årsregnskapet, herunder konsolidert årsregnskap som utarbeides av kommunen, skal iht. kommuneloven § 14-6 være avlagt av styret innen 22. februar³ i året etter regnskapsåret. Årsberetningen skal avgis senest 31. mars. Styrets ansvar omfatter også ansvar for at registrering, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger er innrettet på en ordentlig og oversiktlig måte.

Videre er det vår oppgave å se etter at foretaket har ordnet den økonomiske internkontrollen på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll.

Revisjonens utførelse og forholdet til intern kontroll

God kommunal revisjonsskikk innebærer blant annet at vi kontrollerer utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, foretar analytiske vurderinger og andre revisjonshandlinger som vi etter forholdene finner hensiktsmessige.

På grunn av en revisjons iboende begrensninger, sammen med den interne kontrollens iboende begrensninger, er det alltid risiko for at ikke all vesentlig feilinformasjon i regnskapet avdekkes, selv om revisjonen er planlagt og utført i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Ved vår risikovurdering vurderer vi de interne kontrollene som er relevant for foretakets utarbeidelse av årsregnskapet med det formål å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene.

Generelt vil en effektiv intern kontroll (foretakets egen) redusere risikoen for at misligheter og feil vil oppstå uten å bli avdekket, men vil aldri kunne eliminere denne risikoen. Omfanget av vårt revisjonsarbeid påvirkes av kvaliteten på, og effektiviteten av foretakets interne kontroll, samt regnskaps- og rapporteringsrutiner. Vi vil rapportere skriftlig om eventuelle vesentlige mangler i den interne kontrollen som vi har identifisert under revisjonen, se nærmere om dette under avsnittet rapportering.

Registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger

Når vi konkluderer om registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i revisjonsberetningen, vil revisjonen være utført i samsvar med den internasjonale standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon». Denne standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå betryggende sikkerhet for at det ikke er vesentlige formelle mangler knyttet til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger. Slike vurderinger innebærer gjennomføring av kontrollhandlinger for å innhente bevis om disse forholdene. De valgte kontrollhandlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for vesentlige mangler.

Ved vurderingen av ledelsens plikter med hensyn til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger, innhenter revisor informasjon om foretakets interne rutiner for å vurdere samsvaret med lov, forskrift og god bokføringsskikk, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foretakets interne kontroll.

² Gjelder fra revisjon av regnskap for 2020

³ Krav til å utarbeide konsolidert årsregnskap gjelder fra 2020.

Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen

I samsvar med kommuneloven § 24-9 og god kommunal revisjonsskikk er det vår oppgave å se etter om kommunens (herunder foretakets) økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Denne kontrollen skal gjennomføres med begrensede ressurser og baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering som legges fram for kontrollutvalget. Resultatet av kontrollen rapporteres i en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget som avgis senest 30. juni.

Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og avgis etter RSK 301 «Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen». Standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå moderat sikkerhet i uttalelsen om etterlevelse på det området som velges for kontroll.

Misligheter

Revisor bidrar gjennom revisjonen til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Hvis revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal revisor straks melde fra om det til kontrollutvalget i nummerert brev, dette fremkommer i kommuneloven § 24-7. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende nytt brev til kontrollutvalget. Revisor skal sende kopi av brevet til ledelsen i foretaket.

Andre bekreftelser enn revisjonsberetningen som inngår i oppdraget

Vi vil avgi følgende revisorbekreftelser mv. i samsvar med lov og god kommunal revisjonsskikk:

- Underskrift på kontrolloppstillingen for lønns- og pensjonskostnader (skatteforvaltningsforskriften § 7-2-11 – RF 1022).
- Merverdiavgift
- Andre revisjonsbekreftelser etter forespørsel fra foretaket

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er Inge Johannessen, og kontaktrevisor vil være revisor Bjørg-Karin Steinhaug.

3. Innsynsrett og taushetsplikt

Revisor kan kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument hos foretaket og foreta de undersøkelser som revisor finner nødvendige for å gjennomføre oppgavene, jf. kommuneloven § 24-2 fjerde ledd.

Både oppdragsansvarlig revisor og revisjonsmedarbeiderne har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13e. Dette følger av kommuneloven § 24-2 femte ledd. Taushetsplikten gjelder ubegrenset i tid, også etter at oppdraget er avsluttet.

Taushetsplikten er dog ikke til hinder for at kontrollutvalget får den informasjon om resultater av revisjonen som er nødvendige.

4. Rapportering og dialog

Engasjementsbrev for revisjonsoppdraget utarbeides for hver valgperiode eller oftere dersom det er forhold som tilsier det.

Revisjonen har dialog med foretakets ledelse i forbindelse med oppstart av regnskapsrevisjonen.

Vi utarbeider oppstartsbrev til ledelsen i innledningen av forvaltningsrevisjonsprosjekter, og til den som utfører kommunens eierfunksjon og det aktuelle selskapet for eierskapskontroller.

Revisjonen rapporterer forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller til kontrollutvalget i egne rapporter.

Regnskapsrevisjonen rapporteres slik til kontrollutvalget:

1. Presentasjon av revisjonsstrategi ved inngangen til nytt revisjonsår
2. Oppsummering av årets revisjon og revisjonsresultater ved avslutning av revisjonen
3. Revisjonsberetning
4. Nummererte brev (se nedenfor)
5. Skriftlig uttalelse om forenklet etterlevelseskontroll

Vi legger vekt på å ha en god dialog med kontrollutvalget.

Nummererte brev

Vi kan gjennom regnskapsrevisjonen finne forhold som ikke blir påpekt i revisjonsberetningen, men vi finner det nødvendig å påpeke i nummerert brev. Slike nummererte brev vil bli sendt til kontrollutvalget med kopi til daglig leder og styret. Kontrollutvalget har et ansvar for å påse at forhold som er påpekt av revisor blir fulgt opp.

I henhold til kommuneloven § 24-7 skal revisor påpeke følgende forhold i nummererte brev:

- a. vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b. vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c. vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d. manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e. enhver mislighet
- f. hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som foretaket skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g. hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

Revisor skal årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om forhold som er tatt opp i nummererte brev, men som ikke er rettet opp eller som ikke er tilstrekkelig fulgt opp. Dette vil gjøres på slutten av året.

Brev med påpekning av mindre vesentlige feil eller mangler vil bli sendt direkte til foretaket med kopi til kontrollutvalget.

Uttalelser fra foretakets ledelse

I forbindelse med årsavslutningen vil vi i henhold til god kommunal revisjonsskikk innhente en skriftlig uttalelse fra ledelsen om fullstendigheten og riktigheten av de opplysninger som gis i årsregnskapet. På samme måte er vi pålagt å innhente skriftlige uttalelser fra ledelsen om kjennskap til eller mistanke om misligheter mv.

I forbindelse med avslutningen av forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen innhenter revisor en skriftlig uttalelse fra ledelsen for den aktuelle kontrollen.

5. Personvern

For å gjennomføre revisjonen og andre oppdrag under dette engasjementsbrevet, vil vi behandle personopplysninger slik det er beskrevet i vår personvernerklæring. Personvernerklæringen er tilgjengelig på www.komrevnord.no/personvern. Vi er behandlingsansvarlig etter personvernreglene for de personopplysningene vi behandler i forbindelse med oppdraget og vi inngår derfor ikke en databehandleravtale.

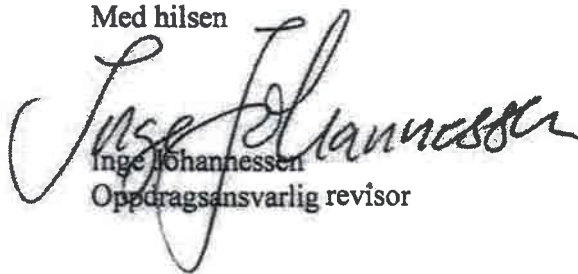
6. Andre tjenester

Vår organisasjon har medarbeidere med betydelig kompetanse og praksis innenfor mange fagområder. Dette gjør oss i stand til å yte kompetent veiledning til dere, og som medlem av NKRF kan vi også trekke på kompetansen i et stort fagmiljø. Vi bistår gjerne med veiledning innenfor intern kontroll, merverdiavgift, regnskapsføring, budsjetter, lov og forskrifter osv., så langt det lar seg gjøre innenfor vår oppgave som revisor.

Vi håper innholdet i dette brevet samsvarer med kontrollutvalgets forståelse av revisors rolle og ansvarsområder, og vi ser frem til et godt og konstruktivt samarbeid. Hvis noe er uklart eller utvalget har spørsmål, er det bare å ta kontakt.

Med hilsen

Inge Johannessen
Oppdragsansvarlig revisor

Kopi: Daglig leder i Harstad Havn KF
Styreleder i Harstad Havn KF

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Harstad kommune	Saksnummer: 60/2020	Møtedato: 15.12.2020	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

KONTROLLUTVALGETS ÅRSPLAN MED MØTEPLAN FOR 2021

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalgets årsplan for 2021 vedtas i samsvar med de synspunkter som er fremsatt og har fått tilslutning under behandlingen i kontrollutvalget.

Vedlegg:

Forslag til årsplan for 2021

Saksutredning:

Det antas å være hensiktsmessig at kontrollutvalget utarbeider en virksomhetsplan for 2021. Foruten de konkrete oppgaver som er pålagt kontrollutvalget gjennom kommunelovens kapittel 23 med tilhørende forskrift, har kontrollutvalget frihet til å bestemme hvilke saker det anser som viktige. Kontrollutvalget bør innta en bevisst holdning med hensyn til på hvilken måte det best kan ivareta sin funksjon som kommunestyrets kontrollorgan.

Møtedatoer for 2021 er fastsatt, og inntatt i årsplanen.

Kontrollutvalget bør vurdere om det skal foretas spesielle prioriteringer i 2021, jfr. pkt. 2.2 i utkastet til årsplan.

Harstad, 7.12.2020

Tage Karlsen
seniorrådgiver

KONTROLLUTVALGET I HARSTAD KOMMUNE

ÅRSPLAN 2021

1. KONTROLLOMRÅDER

Kontrollutvalgets ansvarsområder er beskrevet i kommunelovens kap. 12, kontrollutvalgsforskriften (KUF) og revisjonsforskriften (RF).

KomRev NORD IKS er ansvarlig for det kommunale revisjonsarbeidet. Kontrollutvalgets sekretariatsarbeide utføres av K-Sekretariatet IKS.

2. KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET I 2021 (Jfr KUF §§ 4, 6, 9, 10, 11, 12 og 13 og RF § 8)

Kontrollutvalget avholder ordinære møter i 2021 på følgende datoer:

2.2., 16.3., 3.5., 15.6., 31.8., 5.10., 30.11.20

Kontrollutvalgets leder har anledning til å endre møtedatoene, kansellere møter og innkalle til møter utenom møteplanen ved behov.

2.1 Ordinær virksomhet

Kontrollutvalget skal i løpet av året utføre de oppgaver det er pålagt i henhold til kommuneloven og forskrift for kontrollutvalg, herunder:

1. Påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.
2. Holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og utvalgets instruksjer, eller avtaler med revisor.
3. Avgi uttalelse til årsregnskap for kommunen og kommunale foretak.
4. Følge opp plan for forvaltningsrevisjon
5. Følge opp forvaltningsrevisjonsrapporter
6. Følge opp plan for selskapskontroll

2.2. Prioriteringer i 2021

3. ÅRSRAPPORT

Kontrollutvalget avgir årsrapport til kommunestyret om utvalgets egen virksomhet.

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Harstad kommune	Saksnummer: 61/2020	Møtedato: 15.12.2020	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

NOTAT – STATUS FORVALTNINGSREVISJON SAKSBEHANDLING OG INTERNKONTROLL VED DRIFT- OG UTBYGGINGSTJENESTEN

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget tar KomRev NORDs notat av 3.12.2020 til orientering.

Saken gjelder:**Vedlegg til saken:**

notat av 3.12.2020 fra KomRev NORD

Saksutredning:

Det vises til vedlegget, hvor det redegjøres for at prosjektet er forsinket og årsaken til dette.

Harstad, 7.12.2020

Tage Karlsen
seniorrådgiver

NOTAT

Til: Kontrollutvalget Harstad kommune
Fra: KomRev NORD
Dato: 3.12.2020

FORVALTNINGSREVISJON «SAKSBEHANDLING OG INTERNKONTROLL VED ENHETEN DRIFT OG UTBYGGING»

Vi viser til kontrollutvalgets vedtak i sakene 25/19 og 38/19 angående bestilling av ovennevnte forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget behandlet også i sakene 27/20 og 35/20 notater vedrørende forvaltningsrevisjonen.

I vårt notat av 4.6.2020, som kontrollutvalget behandlet i sak 35/20, anslo vi at vår rapport ville ferdigstilles innen utgangen av året. Smitteverntiltak relatert til koronapandemien har medført noe forsinkelse i datainnsamlingen, og arbeidet med å ferdigstille rapporten er dermed også noe forsinket. Status i arbeidet er at vi er tilnærmet ferdig med datainnsamling, og nærmer oss et rapportutkast som skal sendes til kommunen for gjennomgang av faktaopplysningene vi legger til grunn.

Forutsatt at kommunen overholder våre tidsfrister i forbindelse med bekreftelse av faktaopplysninger og avgivelse av uttalelse til rapporten, anser vi det realistisk at rapporten vil foreligge i ferdig form i løpet av mars 2021.

Med vennlig hilsen

Ida Simonsen
Forvaltningsrevisor og prosjektleder